

VEČERNI LIST

Cena celoletno po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—
 • polletno : : : 20.— : : : 18.—
 • četrtletno : : : 10.— : : : 9.—
 • mesečno : : : 3'50. : : : 3.—
 Redništvo in uprava: Kopitarjeva ulica 6. — Telefon 50.

NEODVISEN DNEVNIK

Inserati: Enostojna petilivrstica (59 mm široka in 9 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po 50 vin., za dve- in večkrat po 45 vin. — Ob sobotah dvojni tarif. — Poslano: Enostojna petilivrstica K 1.— — Iznajajo vsaki dan, izzemši nedelje in praznike, ob 3. uri popoldne.

Ljudsko glasovanje v zasedenem ozemlju.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zali log, 2. aprila. Ljudje, ki prihajajo iz zasedenega ozemlja, pripovedujejo, da je italijanska vlada po Goriškem in tudi v nekaterih krajih zasedene Kranjske ter v Trstu pričela z ljudskim glasovanjem o pri-

padnosti posameznih krajev. Dosedanji uspeh glasovanja je za Italijane vseskozi neugoden. Ljudstvo je v celoti glasovalo proti Italiji in so celo mnogi Italijani oddali svoje glasove za Jugoslavijo.

Usoda Karla I.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Reka, 2. aprila. »L' Homme libre« poroča: Kakor naznanjajo iz Dunaja iz uradnega vira, se je švicarska vlada zaradi tega izjavila pripravljeno sprejeti nekdanjega cesarja Karla, ker je glede tega povprašal švicarsko vlado angleški častnik, ki je cesarju pridelen v varstvo. Do tega koraka je nagnil častnika spopad med orožniki in divjimi lovci v Eckartsau.

Zdi se pa tudi, da je avstrijska vlada naznanila zavezniški komisiji na Dunaju, da ne more dovoliti cesarju bivanja v Avstriji, dokler se formalno ne odpove prestolu. Te odpovedi doslej še ni. Vendar se ni glede tega v nobenem oziru pritiskalo na cesarja. Ta uradna izjava pristavlja, da se bodo zaradi varnosti avstrijske republike stavili tozadevni predlogi državnemu zboru in da se bo zadeva uredila pričetkom aprila.

Italijanske spletke pri Vatikanu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Reka, 2. aprila. Reškim kapucinom je poslal papežev državni tajnik kardinal Gaspari pismo, očitno pod vplivom italijanske vlade in nekaterih italijanskih duhovnikov na Reki. V pismu jim ukazuje, naj opuste vsako politično delo in se posvete samo verskim potrebam ljudstva, sicer naj sebi pripišejo posledice, ki bi nastale, ako

se ne bi pokoliri temu ukazu. To se je gotovo zgodilo brez vednosti generala kapucinskega reda, ki je Francoz in ki kot bivši odvetnik v Parizu uživa velik ugled v francoskih političnih krogih. Kapucinski general bo informiral Vatikan o pravem stanju stvari in skušal razkriti italijanske intrige.

Wilson zmaga.

LDU Berlin, 2. aprila. (Dun. KU) »Abend« javlja iz Amsterdama: Kakor poročajo iz New Yorka, je izjavil Wilson odposlanstvu ameriškega kongresa, ki se mu

di sedaj v Parizu, da bo mirovna pogodba vseskozi soglašala s 14 točkami njegovega programa.

Nevarnost lakote.

LDU Berlin, 2. aprila. (DKU.) »B. Z. am Mittag« poroča iz Frankobroda ob Reni: Pri včerašnji seji mestnega zastopa se je izrazil ravnatelj prehranjevalnega urada zelo pesimistično v točasnem položaju ljudske prehrane. Odmerek, ki ga

dobi posameznik, nikakor ne zadostuje za prehrano normalnega človeka. Največja nevarnost pa tiči v okolščini, da niti ta odmerek ne bo mogel ostati na svoji dosedanji višini; ako do sedaj še ni bil znižan, je temu vzrok samo strah pred izgredi.

Brez konca.

Reševanje našega vprašanja pred mirnimi posvetom v Parizu vzdržuje vsa slovensko javnost in ves naš narod v boleštni napetosti brez konca. Vsak teden, vsak dan pronikne kakšno poročilo skrivnostni zastor, ki zagrinja svet desetorice naših sodnikov, toda nobeno nam ne prinese olajšave in upanja.

Ko so se stvari za nas obupno zasukale, smo zahtevali, naj Wilson v sporu odloči. Zanašali smo se na njegovo pravičnost, na plemenitost njegovega mišljenja, ki jo je tolikokrat pokazal, in vedeli smo tudi, da bo Amerika ta predlog podpirala. Bili smo prevarjeni. Nato je naše odposlanstvo zahtevalo ljudsko glasovanje v zasedenem ozemlju; belgajska vlada je to zahtevo odobrila in podprla. In resnično ali bi ljudsko glasovanje ne bilo najmanjša mera pravičnosti, ki se nam more podeliti? Kaj more Italija izgubiti svojega v slučaju, če pride do ljudskega glasovanja? Kateri Italijan bi bil prisiljen oddati svoj glas proti svojemu prepričanju? Nasprotno — bati se nam je bilo, da izgubimo pod italijanskim pritiskom, na račun italijanske agitacije in vsled bogatih propagandnih sredstev Italije marsikaterega svojega človeka. A bili smo prevarjeni, kajti kakor se vidi, je tudi načrt ljudskega glasovanja pokopan.

Medtem ko je naše odposlanstvo bojevalo težek boj za naše Primorje, se nam je poročalo, da je naša severna meja ugotovljena in varna. A bili smo prevarjeni. Najnovejša poročila iz Pariza dokazujejo, da je vprašanje naših meja ne le popolnoma nerešeno, ampak da je slej ko prej malo upanja na ugoden izid kakor na zahodu, tako tudi na severu in vzhodu. Usoda našega Prekmurja je še negotova, na Koroškem bi hotela postaviti pariška konferenca mejo ob Dravi, na Primorskem smatrajo pariški gospodje za velikodušnost, če nam priznajo Dalmacijo in otoke, vzamejo pa Istro in Goriško. Razume se, da takih pogojev naši odposlanci niso mogli sprejeti.

Preskušnje prihajajo nad nas brez konca. Potrebno je, da jih mirno in junško prenesemo. V težkih dneh se kaže moč naroda in njegova življenjska sposobnost.

Ceške meje.

LDU Praga, 3. aprila. (ČTU) Večerna zdaja »Prava Lidu« poroča: Predsedništvo ministrskega sveta je baje prejelo iz Pariza brezlično brzoiavko, da bodo v prihodnjih dneh natančno določene meje Čehoslovaške republike, glede katerih so

prišli včeraj do končno veljavnega sklepa. Predsednik Masaryk bo iz tega povoda razglasil na narodni skupščini spomenico o zunanji in notranji politiki Čehoslovaške republike.

Izgredi in stavke v Nemčiji.

LDU Stuttgart, 2. aprila. (DKU) Pri včerajšnjih izgredih in poizkusih ropanja je bilo 5 oseb mrtvih in 12 do 15 ranjenih.

LDU Stuttgart, 2. aprila. (DKU) WU loznava: Javna poslopja so zasedena po gladnih četah, telefonske in telegrafične zveze so pretrgane. Listi so se pridružili meščanskemu stavkanju in od včeraj ne zhajajo več. Nad mestom Stuttgartom in okolico je proglašeno obsedno stanje; o prestopkih sodijo izredna vojna sodišča. Organizacije trgovskih in industrijskih zastavljencev, mestni in državni uradniki, zdravniki, lekarnarji in odvetniki se udeležujejo meščanske stavke in manifestirajo na ta način za mir in red ter izražajo svoje zaupanje vladi. V teku včerajšnjega dne je prišlo na več mestih do spopadov med izgredniki in vladnimi četami. Pri tem je bilo več oseb mrtvih in ranjenih. Pred neko vojašnico je skušala množica oplentiti s kruhom naložen voz; iz vojašnice so streljali s strojnimi puškami. Bilo je več mrtvih. Vladnim četam prihajajo ojačenja z dežele. Stuttgarska »Stadtwache« se obrača v ostrem tonu proti voditeljem špartakovcev, ki so naščuvali delavce k stavki in izgredom. Ministrstvo za zunanje

stvari je objavilo opomin delavcem, v katerem pravi, da namen splošne stavke ni izboljšanje delovnih in mezdnih razmer, ampak strmoglavljenje državnega reda.

LDU Frankobrod ob Renu, 2. aprila. (DKU) Policija od poldneva dalje obvladuje položaj. Ponovni poizkusi ropanja, ki so se pojavili v starem delu mesta, so bili udušeni v kali. Ugotovljeno je 16 primerov ropanja. Med 12 mrtvimi plenilci se nahajajo 4 ženske. Mnogo težko ranjenih se bori s smrtjo. Organizacije delavcev v tovarnah so sklenile staviti se prostovoljno na razpoložljivo varnostni straži, da se preprečijo novi nemiri.

LDU Berlin, 2. aprila. (DKU) »Vorwärts« javlja iz Frankobroda ob Meni: Tukaj vlada popoln mir in red. Vrše se številne hišne preiskave.

LDU Berlin, 2. aprila. Danes predpoldne so stopili tehnični in trgovski namočenci berlinske kovinske industrije v stavko. Število stavkujočih, med katerimi so delavci vseh kategorij kovinarske stroke, presega 30.000. Povod stavke je odklanjajoče stališče delodajalcev napram mezdnim in drugim zahtevam.

Italijanski izgredi v Dalmaciji.

LDU Split, 3. aprila. (DDU) iz Orebiča poročajo: Vsled prihoda ameriškega odposlanca je vsa Korčula v obsednem stanju. Vsa posadka je konsignirana. 31. pr. m. tvečer so italijanski častniki zbrali mestne izrodke in organizirali demonstracije. Mesto krasi z italijanskimi trobojnicami. Po mestu hodi na stotin vojakov. Vojaki vdirajo v tolpah v zasebna stanovanja in izve-

šajo italijanske zastave. Zaprti so pota, ki vodijo v vasi. Dovedli so večje število svojih prekomorskih bratov k nam, ki predstavljamo 80 odstotkov prebivalstva v mestu in 95 odstotkov na deželi. Vsako gibanje je prepovedano. Narod je ogorčen ter neprestano zahteva plebiscit pod kontrolo velevlasti.

Blokada odpravljena.

LDU London, 2. aprila. (DKU) Reuterjev urad javlja: Sklenilo se je odpraviti blokado, ne samo proti Poljski in Estonki, temveč tudi proti Nemški Avstriji in proti pokrajinam, ki so jih zasedli Srbi in Ro-

muni. Mednarodna komisija s sedežem na Dunaju naj bi izvoz iz Nemške Avstrije v Nemčijo zabranjevala. Kakor je Reuterjev urad dalje izvedel, ta odprava blokade za Ogrsko ne velja.

Boljševizem med Slovaki.

LDU Praga, 2. aprila. (ČTU) Mažari preplavljajo svet z neresničnimi poročili iz Slovaške. Z ozirom na zapor mej Madžari v Budimpešti vendar ne morejo vedeti, kaj se godi na Slovaškem in je iz tega razvidno, da so ta poročila ogrskega korespondenčnega urada samo izraz znanih madžarskih agitacij proti Čehoslovaški vladi. — Mi smo poblašteni izjaviti, da vlada na

vsem Slovaškem mir in da se tam niti najmanje ne čuti preobratno gibanje na Madžarskem.

LDU Budimpešta, 2. aprila. (DKU) Danes se je vršilo tukaj veliko zborovanje slovaških socijalistov. Sprejeta je bila enoglasno resolucija, s katero se zahteva takojšnje združenje slovaških socialistov z ogrsko socialistično stranko. Odposlane so bile pozdravne brzoiavke Kunu, Ljenta in Trockemu.

Prost uvoz.

LDU Dunaj, 3. aprila. (ČTU) Izza st. noči je dovoljen prost uvoz blaga v Nemško Avstrijo. Izvoz v Nemčijo, Ogrsko in Rusijo je prepovedan.

Volitve na Ogrskem.

LDU Budimpešta, 2. aprila. (DKU) Neka naredba revolucionarno vladajočega sveta odreja volitve vaških in mestnih svetov za najpozneje 7. aprila, volitve okrožnih svetov za najpozneje 10. aprila, volitve komitatskih svetov najpozneje 12. aprila in volitve deželnega sveta za najpozneje 14. aprila.

Nemška narodna skupščina.

LDU Dunaj, 2. aprila. (ČTU) Državni tajnik dr. Schumpeter je včeraj prvokrat govoril v zbornici. Predmet posvetovanja je bil zakon o kreditnih operacijah. Dr. Schumpeter je med drugim omenil, da znaša preliminirani primanjkljaj prvo polovico leta 1919 1200 milijonov, za vse leto tedaj 2400 milijonov. V tej svoti pa še niso vštet izdatki za akcijo znižanja cen; državni prispevek k cenam za moko in kruh, akcija za znižanje cen oblek, invalidna akcija, koncesije železničarjem itd. Lahko smo veseli, je rekel državni tajnik, če znaša končni primanjkljaj 5 do 6 milijard. V prihodnjih tednih se bo trudil finančni resort, da pospeši svoje preddelovanje v zadevah oddaje premoženja in drugih potrebnih oddaj. — Predlog o kreditnih operacijah je bil sprejet.

Iz Dalmacije.

LDU Split, 1. aprila. (DDU) Italijanska okupacijska oblast v Kistanjih pri Zadru je odredila, da se snamejo z vseh trgovin nadpisi v cirilici in da se nadomestijo z italijanskimi. Duhovniku Olujcu v bližnjem selu so zabranili pridigati v drugem jeziku kakor v italijanskem. Za plebiscit meseca decembra leta 1918, je bilo v dobi italijanske okupacije podpisanih za Jugoslavijo 6500 oseb. Podpisi so se vršili prisiljeno in tajno. Uničene so zaplenjene prebiscitarne listine v Obrovcu in aretirani so zaradi tega duhovniki Ante Nižec, Mate Garković, Roko Usalj in drugi. V Zadru je okoli 1000 oseb, ki so odvisne od javne dobrodelnosti v občini in od drugih javnih zaklad, ki so v italijanskih rokah. Premnogo oseb se zaradi skrbi za obstanek ni podpisalo. Navesti hočemo nekoliko statističnih podatkov: Denarni zavodi v Zadru so: kreditni zavod Jadranska banka, Srbska hranilnica, Ljudska hranilnica, Banca popolare, Cassa agricola in menjačnica Mandelj et Nipote. Od teh sedem zavodov so štirje jugoslovanski. Promet naših zavodov znaša preko pol milijarde, promet njihovih zavodov pa 49 milijonov na leto. Naše vloge znašajo 15 milijonov, njihove pa 4 milijone. V mestu je 11 jugoslovanskih zdravnikov, italijanskih pa 9, 13 jugoslovanskih odvetnikov, italijanskih pa 10.

Italijanska notarja sta samo dva. Uradniki so v pretežni večini Jugoslovani. V Zadru je razvita samo industrija maraskina. Pet tvornic je italijanskih, tri pa so naše. Od mlinov za moko sta dva italijanska in eden jugoslovanski. Italijani imajo tri lekarne, ena pa je jugoslovanska, drogeriji sta dve jugoslovanski, ena pa italijanska. Italijanskih prebivalcev je samo 1000, vse drugo so poitalijančeni Jugoslovani. Poitalijančevanje prihaja od tega, da je Zader približno 100 let glavno mesto, kjer imajo svoj sedež vse centralne oblasti. Jezik v uradih je bil izza beneških časov do leta 1912. italijanski. Mestne šole so bile italijanske; prva naša ljudska šola se je otvorila pred kakimi 25 leti, gimnazija pa šele 1898. Uradniki po uradih so morali govoriti italijanski, in to jim je prešlo v navado in so italijanski govorili tudi doma v obitelji. Njih otroci, bodoči uradniki, so obiskovali samo italijanske šole in naravna posledica je bila, da so se navzeli italijanskega duha. Tako se je razvil italijanski element 60 odstotkov v Zadru iz čisto jugoslovanskega življenja. Ta element nosi jasen znak jugoslovanstva tudi v imenih, ako tudi jih pišejo po italijanski ortografiji. Zaderska občina šteje 36.000 duš. Italijani prebivajo samo v mestu, v okolici ni nobenega Italijana.

Nesreča na morju.

LDU. Lugano, 2. aprila. (ČTU.) Kakor poročila »Secolo«, je dne 29. marca ob 10. uri zvečer trčil oceanski parnik »Umbria« na potu iz Benetk v Tripolis v bližini Barija na plavajočo mino. Ladje je bila zelo pokodovana in voda je vdrla v spodnje strojne prostore. Na krovu je bilo 2000 vojakov v polni opremi. Poveljnik je dal takoj izpustiti več čolnov na morje, dva od teh sta se potopila z vojaštvom vred v valovih. Na signale na pomoč so dospeli parniki iz Barija in vzeli na krov 20 ranjenih. 80 vojakov in mornarjev se pogreša. Posrečilo se je parnik dovesti v Bari. Cenzura je prepovedala poročati o tej ladijski katastrofi.

Iz pokrajine.

Kr Klub jugoslovanskih agrikulturnih tehničarjev u Pragu. Pod tem imenom so se organizirali jugoslovanski slušatelji zemljedeljske tehnike v Pragi. Svrha društva je izpopolniti teoretičnega študija z nabavo dobre strokovne knjižnice in s predavanji. Poleg tega naj omogoči članom tudi praktično naobrazbo s prirejanjem poučnih ekskurzij v strokovne zavode in vpogled v smotreno, racionalno gospodarstvo češko za dobo ferijalne prakse. Ker pa je klubu mogoče delovanje le z večjimi gnotnimi podporami domovine, se obrača na vse privatnike in zavode s prošnjo, da mu blagovolijo nakazati gotovo mesečno ali letno podporo. Vse one, ki morejo osigurati našim visokošolcem agronomom kako mesto za ferijalno prakso, prosimo, da to javijo: Klubu jugoslav. agr. tehničarjev u Pragi, Kral. Vinohrady, Slovenska ul. 7.

Kr Koncesijo mestnega stavbenika v Sarajevu je podelila Narodna vlada za Bosno in Hercegovino g. Franju Varšku iz Verda pri Vrhniki.

Kr Točnost in pošta. Nad netočnostjo ljubljanske pošte se čuje zadnji čas precej godrnjanja. To ni brez posledic. Pisec teh vrstic je v kraju do katerega ima osebni vlak 40 minut. Če do pol 8. ure zvečer odda pismo, ga pravilno prejme stranka v Ljubljani v teku 13 ur, drugi dan ob 9. uri dopoldne. Če je navadno pismo (poslano 8. marca) prejela stranka v Ljubljani šele čez 5 dni. Še ni tako hudo. Vse kaj drugega pa je, če ekspresno pismo v tej bližini potuje dva do tri dni, kar se godi pogosto. Ekspresno je bilo n. pr. poslano pismo iz tega kraja v soboto, 29. aprila z upanjem, da ga stranka prejme v nedeljo. V časopisih smo brali, da se ob nedeljah dostavljajo ekspresna pisma. Dostavljeno pa je bilo šele tretji dan, v ponedeljek. Ali pošta prevzame odgovornost za škodo, ki radi tega nastane? Malo več vestnosti v službi bi bilo toplo priporočati.

Kr Stanovsko društvo deželnih užitniških uslužbencev na Kranjskem sklicuje občni zbor za dne 13. malega travna t. l. ob 2. popoldne v prostorih (salonu) gostilne Angele Češnovar, Kolodvorska ulica št. 33, Ljubljana. Zaradi velevažnega dnevnega reda se vabijo vsi užitniški uslužbenci iz Slovenije (torej tudi oni iz Koroške in Štajerske), da se zborovanja gotovo udeležijo. Odborova seja se vrši ob 10. dopoldne istotam. Posebna vabila se ne pošiljajo. — Predsedništvo.

Kr Težave reških trgovcev. »Giornale« toži, da leži med mnogimi drugimi krizi in težavami, ki tarejo reške trgovce, tudi skrb, da ga hišni gospodar čez noč postavi na cesto. Začela se je namreč vsled dohajanja trgovcev iz Italije divja špekulacija z lokali. Tak trgovec si najame agenta, mu obljubi visoko vsoto nagrade in dovoli, da sprejme še tako visoko najemnino. Gospodarji seveda nočejo zamuditi lepega dobička in odpovedujejo strankam, ki so jim leta in leta pošteno plačevali najemnino. List zahteva odpomoči.

Iz Ljubljane.

I Premijera »Verige« v dramskem gledališču. Ta večer je bil vsekakor lep in pomemben. Po dolgem presledku smo zopet videli na našem odru izvirno noviteto, ki smo jo lahko iz srca veselili. To je najboljša Finžgarjeva igra in stoji v prvi vrsti naših najboljših dramatičnih del, če je pa imenujemo narodno igro, tedaj je to najboljša narodna igra sploh. »Veriga« pa po mojem mnenju ni samo narodna igra, to je ljudska drama, ki se godi na slovenskih tleh, drama naših vasi, v marsičem tudi drama celega naroda (lahko bi jo smatrali tudi za sliko našega strankarskega boja, ali brezpomembnih intrig, iz katerih zrastejo vojne). Mnogo občeločloveškega ima v sebi. Zato ta ljudska zgodba ne bo živela samo par let, ko strast tudi ne bo izginila v eni noči. In če izgine kdaj, bo verna slika našega starega greha. Kdor je živel kdaj med našimi ljudmi, živo čuti, s kako spretno roko je posegel Finžgar vanj in nam podal

živo ljudi v dejanju, kretjni in govoric. Če ne radi drugega, že radi tega je morala igra žeti uspeh. Ljudi, ki so se kretali na odru, smo srečavali v življenju na vasi, videli smo prizore, čutili tragiko: zavedali smo se tega šele, ko nam je predstavil te razmere pisatelj in podčrtal: Greh rodi greh! Dejanje igre je krepko, ki raste z elementarno silo do konca, do tragičnega trenutka, ko pade starček v krnico. Čudovite so nekatere neme scene, ki vplivajo najbolj. Brezdvomno so pripomogli k uspehu igre igralci, ki so naštvudirali igro tako vesno in s tako ljubeznijo, ko nismo bili do zdaj vajeni in nismo pričakovali. Nučič je podal trdo gorenjsko grčo tako, kot moremo pričakovati le od njega; posebno težko sceno v začetku drugega dejanja je rešil izborno. Bratina je igral Mejača tako, ko ga še nismo videli igrati. Kar je mogel dati iz sebe, nam je dal v ti igri vse, in to je bilo dosti. Če je bil zadirčen, dobro, žive taki ljudje, in to govori za njegovo igro. Rasberger je igral deda Primoža tako naravno, da smo čutili, ko da nimamo igralca pred seboj. Bukšekova je podala kmetško mater zelo resnično, ki je udana in vpliva na moža pomirljivo. Juvanova je za realistiko ko ustvarjena. Odkar smo jo videli v »Vozniku Henšlu«, ji lahko v podobnih vlogah zaupamo že v naprej. Kmečko deklico je podala tako živo resnično, da smo jo bili veseli. Njen fant ni bil najboljši, a igre ni kazil; videlo se je, da se je potrudil. Isto velja o Tomažinu. Drnolec (Ločnik) pa je igral intriganta, kmetu sovražnega bajtarja, res izvršno in njegov snubač Boltežar (Prek) je bil tak, ko ga daleč nismo pričakovali, vsaj jaz ne. Neznatna vloga, a je pogosto velikega pomena za uspeh igre. Isto tudi o Danilovi, ki je bila svetel žarek v igri, vesela i podjetna. Igrala je s živo temperamentnostjo. Mala dečka sta tudi igrala izborno, moremo ju samo pohvaliti; celo težak prizor v tretjem dejanju, je potekel brezhibno. Režija igre je bila vestna. Uspeha igralcev in pisatelja se veselimo mi vsi, želimo si le še pogosto takih večerov v našem gledališču. F. B.

I Uradnike-begunce iz Trsta, ki imajo še svoje družine oziroma pohoštvo v Trstu in jim je na tem ležeče, da se njihove družine čimprej preselijo v Ljubljano, si dovoljujem povabiti na pogovor v petek, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer v mali sobi Narodne kavarne. — Dr. Maričić

I Osrednje društvo natakarkjev, hotel-skih, gostilniških in kavarnarskih uslužbencev za Slovenijo, podružnica v Ljubljani, ima svoj mesečni shod v petek, dne 4. t. m. ob 11. uri zvečer v kavarni Central. Vsi člani ter ne člani te stroke se vabijo, da se ga številno udeležijo; na dnevnem redu so važna vprašanja o položaju in delavnih razmerah v ti stroki. — Odbor.

I Trafikanti in podražanje tobaka. Kadilce čaka zopet neprijetno presenečenje. Ljubljanski trafikanti so razširili vest, da se bo tobak podražil in sicer kar za 50 odstotkov. Zato danes ne dobiš skoro v nobeni trafiki tobaka, tudi na izkaznico ne. Trafikanti so baje tobak spravili, da ga bodo potem dražje prodali. Seveda so v tem oziru med trafikanti časne izjeme, vendar jih ni mnogo.

Politična kronika.

p Stanek obolet. LDU Praga, 2. aprila. (ČTU) Minister za javna dela Stanek je obolet.

p Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom. Zadnji čas se je v Belgradu ustanovila Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom. Tej organizaciji je država podelila kredit 200 milijonov dinarjev ali četrt milijarde kron. Ta urad je pooblaščen, da prevzame vso uvozno in izvozno trgovino in vse kompezacijske kupčije. Za lažje poslovanje se bo določil v inozemstvu in posameznih pokrajinah po en denarni zavod za obračun. V Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu se bodo ustanovile podružnice kot oddelki pokrajinskih vlad, v Osjeku, Mostarju in Dubrovniku pa kot odseki trgovskih zbornic. Ta ustanova je hrvatske trgovce silno vznemirila ter so priredili proti njej protestni shod. Sedaj se peča z vprašanjem »Jugoslovanski Ekonomista«, ki piše na vvodnem mestu med drugim: Naša država je osnovala centralo za uvoz in izvoz za to, da dobi popoln pregled vsega, kar se želi uvoziti, kakor tudi tistega, kar nameravamo in kam nameravamo izvoziti. Poleg te centrale se je ustanovila tudi centrala za devize, ki ima dolžnost skrbeti za to, da dobimo za naš izvoz dobro valuto in da ne izdajamo dobrega denarja za blago, ki ni neobhodno potrebno. Brez teh dveh central bi bila državi otežkočena nujno potrebna kontrola nad izvozom blaga, ki se sme izvažati (t. j. nad dovoljenim kontingentom) in vpliv v tej smeri, da dobimo za izvoženo blago dober denar, katerega potem zopet ne smemo pošiljati v inozemstvo za blago, katero sami proizvajamo ali za blago, ki nam ni neobhodno potrebno. Le na ta način bomo mogli zavarovati vrednost našega denarja. Pri tem bo seveda nekoliko prizadetih tistih par veletrgovcev, ki so se doslej sami pečali z izvozom in uvozom. Toda v sedanjih kritičnih časih je pač treba osebne koristi posameznika zapostaviti koristim splošnosti. Sicer se bo pa vsem in vsakemu kasneje obilo vračalo, kar izgube sedaj v interesu države.

Po svetu.

s Akademija nesmrtnikov. De La Fouchardiére je napisal tole satiro: Časopisi so postali strašno zoprni. Brezkončni Wilsonovi modri izreki, nervozno ponavljanje vedno istih stvari, a vse s tistim velikim dostojanstvom obreda in to dan na dan! To že preseda, gospodal! Malo bi koristilo, če vas spomnim, gospoda, na junaška dela starih in dobrih časnikarjev. Toda to ne more več biti tako, ko je bilo. Kar je prešlo, je prešlo. Ali eno morate vzeti od njih, načelo; treba je, zabavati občinstvo. Na primer tako: Treba vam je nekaj interesantnih intervijevov. Ni, recimo, v Parizu nikogar, razen nekaterih znamenitih politikov, ki pa govore vedno iste besede in za desetletja stilizirane izjave. Tedaj pa storite tako. Pišite tajniku akademije nesmrtnikov, da kandidirate na eno stolico. Zato ni treba ne mature, ne naslovov, ne tiskane knjige; dovolj je, da je pismo na

tajnika napisano tako, da ne bo že samo po sebi vzrok odbijanja. Ko ste naredili to, dragi kolega, je treba, da napravite sedemintrideset obiskov. In glejte, tu imate že sedemintrideset intervijevov. Dobili boste Massona, ki si pere noge, Rounrica v copatah z modrim in rožnimi progami, maršala Joffrea, ki piše svoje spomine, ki mu jih diktira njegov tajnik. Spoznali boste, oziroma, odkrili boste osemnajst še popolnoma neznanih »nesmrtnikov«, o katerih nihče ne govori in o katerih ni še nihče kaj bral. Vi boste odkrili začudenemu svetu njih imena, njih opravilo, s katerim se bavijo med ene in druge večerne seje.

s Iz zgodovine zlata. Pridobivanje zlata potom pranja in topljenja je bilo v navadi že pri Egipčanih za časa četrte dinastije, tedaj leta 2000. pred Kristusom, in sicer v nubijski pokrajini. Pri Grkih je bilo za časa trojanske vojske zlato še nekaj zelo redkega. Za časa klasične dobe je bila Španija najbogatejša na zlato. V predrimskem času znani rudniki v naših deželah so bili v prvi dobi po Kristusu propadli, pozneje pa so se dvignili zopet in so dosegli v 15. in 16. stoletju višek. Češka je imela že v sedmem stoletju po Kristusu bogate pralnice zlata, in je veljala pozneje v srednjem veku ko najbogatejša dežela na zlato. V Rusiji so začeli pridobivati zlato šele v 18. stoletju pri Jekaterineburgu in na Uralu. V sredi devetnajstega stoletja so odkrili kolifornijska in avstralska zlatna polja. Leta 1884. so dobili južnoafriškanska zlata polja.

s Vstajenje latinskega jezika. Andre Lambert, francoski književnik snuje iz temelja anakronistični plan in zdi se, da bo svojo namero izvedel zelo dobro in to z veliko reklamo in s sodelovanjem najboljših imen in najbolj priznanih poznavalcev. Lambert hoče, da znova uvede latinski jezik v navado, ki naj bo univerzalen jezik, namesto »barbarskega volopika« in »škandoloznega esperanto«. »Mi ne potrebujemo ciceronske, ampak srednjeveške latinščine. Revija, ki jo bodo izdajali, bo prinašala srednjeveške kronike, klasična dela in današnje novosti — vse s komentarji. Med stalnimi sotrudniki se nahaja tudi Anatol France in znameniti humanist Pierre Louys.

s Spartakus. Liebknecht ni bil vzel svoj psevdonom iz rimske zgodovine, ko se navadno misli. On je vzel isti psevdonom, ko si ga je bil pred sto leti izbral profesor kanonskega prava v Ingholstadt na Bavarskem. Ta profesor je leta 1776. osnoval društvo prosvetljenih, ki je bilo pozneje srce francoski loži, ki so ob istem času zelo cvela v Nemčiji, Franciji in Angliji. Weishaupt je napravil, da so postale framozoneke lože središča vseh revolucionarnih podvzetij v Evropi. Njegovo geslo je bilo: »Vandalizirati cel svet in na razvalinah palač in gradov sezidati novo kraljestvo kreposti.« Svoj plan je hotel izvesti tako-le: Zbrati tisoče in tisoče ljudi in združiti v eno samo voljo ter jih prisiliti, da poslušajo enega samega neznanega vodjo: S to navdušeno falango bi premagal kralje in vlade, uničil praznoverja, zrušil prestole in vse privilegije. ter odvzel vsako lastninsko pravo. Tedaj se je sam

vojvoda od Braunschweiga, pod vplivom spartakusovim, izjavil ko pristaša novih nauk.

s Jugoslovanska umetniška izložba v Parizu. Pariški »Excelsior« prinaša v svoji številki od dne 26. marca pod naslovom »Izložbe umetnikov helenskega genija v »Petit Palais« to-le vest: Izložbe, ki je priredil mestni svet v Petit Palais, v korist krajev, ki jih je opustošil sovražnik, ne bo samo manifestacija helenskega genija, ampak tudi velik dogodek umetniške sezone. Kralj Alfonz XIII., ki se zelo zanima za to razstavo, je dal pripravljalnemu odboru na razpolago 25 krasnih Goginih slik, nekaj divnih starih Gobellinov ter niz slik El Greca, Murilla, Velazqueza in Zurbarana, ki se štejejo med najboljša dela španske umetnosti. Moderni španski slikarji so zastopani s 300 umetninami. Tri dvorane Petit Palais so posvečene beneški slikarski šoli. V to izložbo so vzeli tudi glavna dela največjih italijanskih mojstrov. Ena galerija »Petit Palais« je odločena za slovenske, hrvatske in srbske moderne umetnine. Nek poseben odbor je izbral zbirke slik stare in moderne francoske šole, bakrorezov, skic, in umetnih vzorin, ki bodo izpopolnjevale to izložbo. Izložbo bo otvoril predsednik republike.

s Pridobivanje premoega na svetu. Od 440.330 vagonov premoega zadnjih let pred vojno je odpadlo na Ameriko 40 odstotkov, na Anglijo 22, na Nemčijo 20, na Avstro-Ogrsko 4.1, na Francijo 3, na Rusijo 2.5 in na Belgijo 1.7 odstotkov. Vse druge države so dale 6.7 odstotkov premoega. Leta 1913. so dale centralne države 25 odstotkov premoega. Leta 1915. so izkopalni zavezniki dnevno skupaj 100.000 vagonov premoega. V Avstro-Ogrski pa je to leto kopanje nazadovalo od 18.300 na 16.000 vagonov na dan. Osrednje države so izkopalje leta 1915. dnevno po 94.000 vagonov premoega.

s Gledališče v smrt od glada obsojenih. Ko razpravlja javnost o vojaških gledališčih, prinaša »Minerva« nekatere podrobnosti iz Napoleonovih vojn. V francosko-španski vojni ujete Francoze so koncentrirali na otočič Cabrera in jih tam pustili, da umrejo od lakote. Pa vseeno so imeli še dovolj energije, da so napravili v neki jami gledališče s pomočjo kamena in drv, kjer so prirejali predstave, po večjem komične. Večkrat so igralci na odru popadali od glada, a med gledalci je imela stalno službo varstvena straža, ki je odnašala iz »dvorane« one, ki so umrli od lakote.

s Zdravilo proti zlatenici. »Temps« poroča, da je odlični japonski zdravnik Noguski po dolgem in pridnem proučavanju v laboratoriju lazareta v ekvadorskem Dnajakvilu iznašel mikrob zlatenice. V tem, ko je dr. Noguski izoliral bacil, ki je dobil po njem ime, je pripravil tudi zdravilo za zdravljenje zlatenice. Do sedaj je to zdravilo pokazalo izvrstne rezultate.

s Navijalec cen. Neki konjski trgovec je postal med vojsko zelo bogat, kupil si je vilo in jo dal z velikimi stroški opremiti. Ko je bilo vse dogotovljeno, vpraša zidarkega mojstra, kakšen rek naj si da vzdati ob vhodu. Mojster pravi: »Kar sem in kar imam, vse si mi dala ti, o domovinal«

s V kinu zopet začel govoriti. Leta 1916 so prinesli listi čudno vest, da je vojak začel v kinu zopet govoriti. Prišel je v kino vojak, ki je bil izgubil v vojski dar govora in dar sluha, samo kino mu je nudilo še nekaj razvedrila; je vsaj gledal, če poslušati in govoriti ni mogel. Igrali so tudi neko smešnico in se smejali prav od srca, zlasti v enem prizoru. Tudi gluho-nemi vojak se je začel smejati in sicer tako močno, da se je ves pretresel. Ko se zave, sliši, da okoli njega ljudje govorijo. Poskusi tudi on in šlo je.

s Leteči človek. Kako bi človek letal po zraku, to je eno najstarejših vprašanj, ki je že od nekdaj mučilo uboge človeške možgane. Dr. Nimahfr je v akademiji znanosti na Dunaju imel o tem zanimiv predavanje. Če je zrak popolnoma miren, modra uporabljati ptica mišice, da se vzdrži in gre naprej. Ptice roparice frlotajo prav hitro s peroti, izmera je majhna, a gibli pogosti. Albatros, ki ima šest kilogramov teže, pol kvadratnega metra perotne površine, torej okroglo trinajst kilogramov površinskega obteženja na kvadratni meter, potrebuje za počasno plavanje po zraku na sekundo deset zamahljajev s peroti s širino ali izmero poldrugega centimetra. Delo je isto, kakor če bi kdo vsako sekundo dvignil en kilogram en meter visoko. Dr. Nimahfr je vse to izračunal in prišel do zaključka, da bi se izvežban človek s svojo močjo lahko vzdržal dalj časa v zraku, tudi brez pomoči kakega motorja. Če bi se dalo to izpeljati, potem bi se uresničile prastare sanje človeštva in bi prešle iz kraljestva poezije in pravljice v kraljestvo fizikalčne možnosti. Potrebovali bi samo majhen motorček s par konjskimi silami, za vse slučaje. To pa samo, če je ozračje mirno. Treba je samo še priprave za slučaj veternih sunkov itd., pa bomo lahko zleteli ob vsakem vremenu ven, brez današnjih ogromnih aparatov. Prav gotovo se bo to kmalu zgodilo.

s Dežela bodočnosti. Beseda Berlin-Bagdad je včasih vsakega Nemca elektrizirala. Vsi politiki in nepolitiki so govorili o krasni bodočnosti, ki se jim odpira z otvoritvijo turških zakladov. Zlasti Mala Azija jim je šla po glavi. Malo Azijo je narava bogato obdarila. Izvzemši puste dele na notranji visoki planoti je zemlja rodovitna, včasih prav izredno. Nikdar gnojena nam donša vendar zmiraj sadove. Podnebje ustvarja v zvezi z zemljo lepe suprotične gozde, na jugu uspeva celo datljeva palma. Veliko je tudi bogastvo na rudah. — Glede lege Male Azije in njene važnosti za trgovino in promet kot posredovalnice med vzhodom in zahodom se ne more primerjati z njo nobena druga dežela oriente. Nobena tudi ni tako bogata na zgodovinskih spominih. Visoka kultura starega veka prorokuje stoletja zanemarjeni deželi nov procvit. Treba je le resno začeti. Predvsem mora pa imeti ubogi turški kmet že vendar enkrat mir. Od leta 1911 je že neprestano v vojski; ni čuda, da je zadolžen in popolnoma brez volje.

s Silo hoče, da postane njen mož. Iz okolice Trogira javljajo, da je prišla neka ženska s silo v hišo nekega mladeniča in začela napadati njegovo družino, kriče-

če in žugajoče, da mora od postati njen mož. Družina se jo je bala, tako huda je bila. Stvar je bila ta: Ona se je bila silno zaljubila v mladeniča in s pomočjo svoje služkinje mu je povedala, da naj pride k nji. Mladeniču ni ugajala, pa ni maral za njo. Toda ona hoče na vsak način, da postane njen mož. Morali so posredovati orožniki.

s Ribica miru. Kot poročila francoski list »Croix et Patrie«, se je golobiček — oznanjevalec miru z oljčno vejico v kljunčku, spremenil v ribico, o kateri pripoveduje najčudovitejše stvari. Vest o ti ribici je prišla prav z otoka Mauritius. Tam je dobil nek Arabec iz Afrike fotografijo neke ribice ki so jo bili ujeli ribiči pri Zanzibarju v mreže. Ribica ni imela samo take oblike, kot je do danes še nismo videli, ampak je imela na zadnji plavuti v arabskem jeziku zapisane besede: »Zaobljuba božja!« Ribiču so ponudili za ribico velikansko vsoto denarja, a je ni hotel prodati.

s Najbolj propadlo mesto na svetu. Listi so nedavno tega prinesli poročilo, da so v Berlinu prepovedane nočne veselice in da se bodo prestopki kaznovali z enoletnim zaporom. Da je bila ta stroga odredba nujno potrebna, je posneti iz poro-

čila, ki ga je prejel »Matin« iz Berlina preko Ženeve. Dopisnik je napisal med drugim: Nenravnost in ponočevanje gresta skupaj roka v roki, ali v Berlinu je še vse hušje. Pred vojsko je bil Berlin ponosen na svoj naziv »najbolj moralno mesto na svetu« in se je trudil, da bi si ta častni naziv tudi po vsej pravici inresnici zaslužil. No danes more Berlin nad pravno propalostjo samo tožiti. Vsemu Berlinu se je v glavi zmešalo. Ljudje se ne brigajo za drugo kakor za pijačo in jedačo ter vsakovrstne zabave. Ko je vstopil častnikar v svoj hotel, je dobil vabilo na delavski ples. Med večernim privlačnim točkami sta bila dva ameriška baryja. To je bila delavska veselica, za katero je veljala vstopnina celih 15 mark. Lože ni bilo pod 25 mark in izbrani prostori po 50 mark. Po odredbi se morajo plesišča zapirati ob poldvanajstih, ali pleše in raja se celo noč. Večina restavracij se zapira sicer ob predpisani uri, a kljub temu se pri zaprtih vratih raja do ranega dne. Berlinsko mesto je postalo mesto nesnage in gnilobe. Ponočnjaki se vda-jajo boli in bolj opiju. — Življenje stane danes v Berlinu podnevi 125 frankov, ponoči pa po 500 frankov in rajši več kot manj.

Dunajski in belgrajski parlament.

Primeri.

Kakor so bile obrnjene še pred nekoliko meseci, zlasti pa koncem maja 1917, oči Jugoslovanov na Dunaj in na delo naše delegacije v parlamentu, tako je naša javnost zasledovala s pozornostjo prve dneve in tedne belgrajskega parlamenta, one zgodovinske dni, ko so se sestali prvič v zgodovini zastopniki traimenega naroda, da prično z delom urejevanja naše države, z delom, ki mu ne moremo želeti dovolj uspeha in blagoslova. Po sedmih letih vojne in skoro poltisočletnem turškem gospodarstvu v mnogih delih te države omenjeno delo ne bo nikakor lahko.

Dunaj in Belgrad! V prvem mestu se je odločevalo o naši usodi doslej, v drugem se bo v bodoče, v kolikor pač parlament sploh vpliva na usodo naroda in navedeni, tolikokrat rabljeni stavek ni pretiravanje. V nastopnih vrsticah hočemo na kratko potegniti paralelo med obema parlamentoma, kot se kaže podobnost in različnost opazovalcu, ki ni aktivno sodeloval nikjer, ampak samo dogodke opazoval. Zato tudi nima povoda da bi stvari slikal drugače, nego so se kazale na zunaj.

Pričnimo pri zunanostih! Dunajski parlament je zboroval v enem najlepših poslopj na Dunaju, če ne sploh v najlepšem. Stavba, sezidana v grškem klasičnem slogu in opremljena že od zunaj s kipi iz klasične zgodovine in mitologije, je napravila mogočen vtis že na zunaj. V notranjosti se je družila bogato zastopana umetnost, izdelki kiparske, slikarske in stavbarke umetnosti s čudovitim, luksurijsnim komfortom. Poslopje je imelo lastno kopalnico, lift, trafiklo, restavracijo, vinsko klet, ogromno knjižnico, čitalnico s skoro vsemi

v Avstriji izhajajočimi listi, da takih samoposebi umevnih malenkosti kakor centralne kurjave, z debelimi preprogami pregrnjenih hodnikov z divani ob strani, obširne galerije za občinstvo kakih desetero vhodov v zborovalno dvorano, po katerih je mogel priti vsak poslanec na svoje mesto, ne da bi preveč motil druge itd., itd., niti ne omenjam.

Belgrajski parlament zboruje v takozvanem »starem konaku«, prejšnjem bivališču kralja. Izraz »stari konak« ne pomeni morebiti zastarelega poslopja, kar konak nikakor ni, ampak znači starejši del kraljevega gradu v nasprotju z »novim konakom«, ki je zgrajen poleg njega, a je bilo poslopje še nedovršeno ob izbruhu vojne in v notranjosti še ni bilo opremljeno, dasi dobi gledalec odzunaj vtis, da je poslopje popolnoma dovršeno. Tudi stari konak je bil zveveda popolnoma oplenjen, kakor vsako poslopje, kjer prebivalcev ni bilo med okupacijo doma. Zato se regent ob povratku menda sploh ni nastanil v njem, ampak biva v bližini v pritlični hiši, skoraj bi človek rekel hišici, ki jo sicer že zunanost označuje kot finejše in boljše stanovanje, v kateri bi pa vendar nikdo ne pričakoval regenta, da ne stoji pred vrati straža kraljeve garde. Konak sam je pa zaseden popolnoma po zbornici. Zborovalna dvorana je v pritličju; visoka dvorana, po mojem mnenju precj manjša nego unionska v Ljubliani, brez galerije napravi vtis, da je služila za večje dvorne prireditve, morebiti tudi za dvorne plesse. Če bi ne bili v dvorani o priliki, ko je imel regent prestolni govor, okrasili mesta, kjer sedi predsednik s podpredsednikom, s preprogami v srbskih narodnih motivih in bi se

ad njim ne dvigal baldahin, bi dvorana s svojimi sedeži za poslance skoro spominjala na učno sobo ali dvorano za predavanja na večjem vseučilišču. Sedeži za poslance se namreč prav malo ločijo od šolskih klopi; v enem oziru imajo celo šolske klopi pred temi sedeži prednost. Poslanci sedijo namreč v klopih s 14—16 sedeži. Če pride poslanec, ki ima sedež n. pr. v sredini, mora vstati 6—7 tovarišev, da more zapoznati dospeti na svoje mesto. V prav enakih, samo nekoliko vzvišenih klopih vedno ministri.

Ko se je parlament otvoril, je bila dvorana zelo slabo zakurjena, ker primanjkuje drv in premoga. Zato je bilo zanimivo pogledati poslance in ministre, ki so prišli v dvorano v zimskih suknjah. Ker za klobuke ni bilo nikjer obešala, ga je marsikdo — poslanec in minister — pokrtil nazaj na glavo, zakaj pa ne? Skozi ves marec ni mogel velik del poslancev v dvorani izhajati brez zimske suknje. Tako n. pr. naš ljubi ministrski predsednik Protić še ni bil v seji menda nikdar brez zimske suknje.

Na vsaki strani dvorane je v pritličju mala galerija za občinstvo; v prvem nadstropju je diplomatska loža.

Proste stopnjice, ki vodijo v prvo nadstropje, so lepo delo rezbarske umetnosti. Štirje orli tvorijo okras ob pričetku stopnjic. Kako so okupacijske oblasti gospodarile v konaku, nam pripovedujejo tudi ti orli: eden ima odsekan kljun, drugi odtrgano nogo itd.

V poslopju — razen v zborovalni dvorani — vrše službo vojaki. V zborovalno dvorano pa zahaja sluga v civilu. Če dostavim še to, da je akustika v dvorani zelo slaba in da se je na hodniku v prostorih pod prostimi stopnjicami otvoril buffet, sem z glavnimi zunanostmi gotov. Da ni knjižnice, so poskrbele okupacijske oblasti; čitalnica se bo pa brezdvomno ustanovila, če tudi bodo prihajali listi vanjo s precejšnjo zamudo, iz Ljubljane n. pr. čez kakih pet dni, ako se prometne razmere temeljito ne izpremenijo. Tudi izgubi se mnogo časopisov. Morebiti bodo v parlamentu na razpolago tudi listi iz Nemške Avstrije in Nemčije, ki so tukaj prepovedani in jih ne dobiš menda v celem Belgradu. Parlament brez knjižnice in zlasti brez čitalnice ne more izhajati.

Kakšno je pa notranje življenje v obeh parlamentih? Prva razlika, ki je vidna vsakemu obiskovalcu, je ta, da so seje Narodnega predstavništva v Belgradu dobro obiskovane in da se res udeležuje vsa zbornica posvetovanj — vsaj sedaj še — dočim je bila na Dunaju zbornica navadno precej prazna in je večji krog poslušalcev okrog sebe zbral samo kak glasovit govornik ali pa poslanci (navadno načelniki klubov), ki so ob kritičnih časih podajali izjave svoje stranke. Sicer pa je govornika poslušala z malimi izjemami samo njegova stranka. Videl sem govoriti »divjaka« (poslanca, ki ni pripadal nobenemu klubu), ki ga dobredno noben poslanec ni poslušal. Zbornica je bila skoro prazna; tista peščica poslancev, ki je bila navzoča, je kramljala med seboj ali pa se pogovarjala s kakim ministrom, če je bil slučajno navzoč

— poslanec je pa govoril patetično in udarjal ob pult... Zato prave debate sploh ni bilo. Seje so bile dostikrat podobne strankarskim shodom, kjer je govornik prepričan, da ga nasprotnik ne sliši in da z gotovostjo računa na odobravanje, ker govori samo enakomislečim. Sicer bi bil pa tudi revež poslanec ali minister, ki bi poslušal vse govornice, ki so prišle na vrsto v teku 5—7 urne seje. Na Dunaju se je govorilo le bolj »skozi okno« za časopise; to je seveda smrt parlamentarnega življenja, ker odbija poslance drugega od drugega, mesto da bi se skušal doseči sporazum v tem smislu, da od naprotujočih si mnenj obvelja to, kar je zdravega, in da izide kot zmaglec iz debate — razum. Od besed, ki samo mogočno stresajo zrak v zbornici, ni veliko koristi, če ne prihajajo res iz srca in prepričanja.

Zelo ugodno vpliva nastop ministrov v belgrajski skupščini. Poslušajo govore in odgovore mnogi kar na mestu, brez priprave. Dne 26. marca je n. pr. finančni minister dr. Ninčić odgovoril na pripombe poslancev v proračunski debati takoj tako stvarno in v dovršeni obliki, da je žel viharno odobravanje. Marebiti ga je še prekosil ministrski predsednik Stojan Protić, ki nastopi kakor izkušen, objektivni oče. Govorilo se je baš o težavah prometnega in finančnega značaja in tedaj je povedal Protić nekatere misli, vredne, da jih ponovimo v označbo našega ministrskega predsednika in v tolažbo vsem, ki jih plaše težave, zvezane z ureditvijo naše domovine. »Jaz sem bil vedno optimist,« tako nekako se je glasil zmisel njegovega govora, »in sem še sedaj. Srbija je imela že neprimerno hujše čase. Toda narodi in države imajo v sebi mnogo več življenjske moči, nego je jim pripisujejo učenjaki in doktorji. Pred dobrim desetletjem je prišel naš finančni minister s poročilom, da stoji Srbija pred neizbežljivim bankrotom. Mi pa nismo obupali, nastavili smo novega finančnega ministra, povišali davke in — leto je minulo brez deficita. Koliko manj povoda za črnogledost je danes! Ko je leta 1871. nalezila Nemčija Franciji 5 milijard vojne odškodnine, se je mislilo, da je Francija za 50 let gospodarsko uničena. Toda Francozi so plačali odškodnino veliko prej, nego bi bil sploh kdo pričakoval, in sicer na tak način, da je velik del tega denarja prišel nazaj na Francosko.« O kritiki delovanja ministrov se je izrazil, da je le dotična kaj vredna, če ve kritik povedati, kako bi on dotično stvar bolje napravil, če bi sedel na ministrski klopi. Protić se je zelo dobro vpeljal pri skupščini ob otvoritvi adresne debate z državnim stvarnim govorom o zunanji politiki in ga menda ni poslanca, ki hoče Jugoslavijo in njen obstoj, da bi mu Protićeva osebnost ne bila vsaj simpatična. Tudi predsednik zbornice, vseučiliški profesor dr. Pavlović, je napravil s svojim govorom ob izvolitvi in z načinom, kako vodi seje, vtis izredno inteligentnega, ljubeznivega človeka. Tudi parlament rabi nekako središče.

Slovinci — 32 jih je — tvorijo približno desetino vseh poslancev, torej v procentih približno še enkrat toliko kakor

na Dunaju. Vpeljali so se v zbornici z daljšim govorom poslanca Smodeja dne 22. marca — krajše izjave so podali že poprej drugi poslanci —, ki je povedal svojo stvar prav temperamentno in z močnim, vsake-mu umljivim glasom. Za njim je govoril Kristan. V zbornici se je čul en glas: »Slovinci imajo dobre govornike!«

Ne vem, kateri Grk je izrekel besede: »Méga biblion — méga kakón.« (Velika knjiga — veliko zlo.) Da je to pri zelo dolgih govorih v zbornici skoro vedno res, o tem je vsak obiskovalec parlamenta prepričan. To pa velja tudi za članke v časopisju. Zato je zadnji čas, da zaključim z dostavkom, da naj se tem vrsticam ne pripisuje kaka politična tendenca ali pa inspiriranost po politikih, ki zanje ne bodo vedeli nikdar, razen če kdo izmed njih bere tudi podlistke; napisal jih je namreč nepolitični Spectator.

Narod, ki izumira.

(Po Nansenu priredil Ivan Bežnik.)

(Dahje.)

Prvi kajaki dospejo v zaliv; to so oni, ki nimajo plena. Žene jih sprejmejo in pomagajo potegniti čolne na breg.

Sledijo kajaki s plenom, ki ga, ko dosepejo do brega, odvežejo in vržejo ženam nato se izkrcajo sami. Potem skrbijo za to, da spravijo kajak in prodje na varno. Za plen se ne zmenijo več, to je delo žena.

Možje gredo v hiše, slečejo mokro obleko in oblečejo »domačo obleko«, ki je danes pač bolj obleka, kot je bila — kakor smo slišali — v prejšnjih časih.

Sedaj zajtrkujejo. Popolnoma pa se najedo šele tedaj, ko je plen razsekan, skuhan in položijo meso v veliki skledi na tla. Tedaj pa požrejo neizmerne množine mesa in slanine.

Ko se nasitijo, vzamejo žene kako delo v roke, možje pa počivajo od dnevnega napora, snažijo orožje in pripovedujejo dnevne dogodke, ki jih poslušajo vsa družina, posebno dečki.

Eskimi svojih dogodb ne pretiravajo, kot je navada pri nas vseh. Pripovedovanje je živo in odkrito. Besede ponazorjujejo nagle kretnje rok: z eno predstavljajo žival, a z drugo udarec. Primer pripovedovanja je ta-le: »Ko sem hotel zgrabit harpuno, sem se ozrl; tu je ležala; zgrabil sem jo; držal sem jo trdno v pesti; švignila je.« Met pokaže z roko. Pri tem ne pozabi z levico pokazati zadnje umirajoče gibe živali. Tupatam se pripovedovanje razvije tudi v šalo, ki vzbuja obilo smeha.

Tako preteče Eskimu dan. Nič posebnega ni v teh doživljajih, ki so za Eskima tako privlačni. Vse njegove misli so zunaj na morju, trd boj z valovi je bogastvo njegovega življenja. Če mora ostati doma, mu je tesno pri srcu.

Zato ni starcem nikjer tako težko ko na Grenlandiji. Brez moči morajo čepeti doma in živeti od milosti drugih, ko so nekdaž hodili na morje in se vračali s plenom. Samo spomini jim še živijo. Kadar pridejo lovci s plenom, prihitijo k bregu in jim ga pomagajo razkladati.

Pogosto je lov nevarnejši kot ta, ki smo ga ravnokar opisali. Če pride velik tjučenj pod kajak, tedaj je treba velike spretnosti in mirnosti, da preprečijo, da ga ta ne zdrobi popolnoma. Nevarnost je tudi, če se prikaže tjučenj tik kajaka iz vode, ker je žival ravnokotno nagla kot močna. Če napade kajak in ga zvrne, tedaj je malo upanja na rešitev. Včasih zgrabi moža pod vodo, ali pa se loti kajaka in mu napravi luknje v dno. Kljub temu se dogaja, da se mož tudi v takem slučaju vzravna in pre-maga žival.

Še nevarnejši nasprotnik pa je mrož. Nad takega se spravi navadno po več lovcev, zato da pomagajo drug drugemu v slučaju potrebe. Toda tudi en sam se ga loti.

Mrož je velika, do 5 metrov dolga žival, s trdo, vlažno kožo in debelo plastjo slanice, nenavadno trdo lebanjo in neotemanim truplom. Le kdor ima močno in vajeno roko, ga lahko zmagaja. Kakor hitro je mrož napaden, se obrne na napadalca. Ne mrož napaden, kogar zadene s svojimi dolgimi, močnimi okli. Če so drugi mroži v bližini, napadejo kajak vsi hkrati.

Še norveški lovci imajo z vsemi svojimi puškami, sekirami in sulicami, veliko spoštovanje pred njim.

Kolika predrznost je tedaj, če gre nadenj en sam v šibkem kajaku in z lahkim orožjem! Eskimu je to nekaj navadnega. On se bojuje z njim, mu zasadi sulico v telo in ga premaga.

Pri takem lovu je hladnokrvnost glavna stvar, sicer lovcu slaba prede. Pri Kamgamiutu je napadel neki mrož kajak od spodaj, prodrl z okli dno, možu ledja in celo krov. Tovariši so hiteli nesrečniku na pomoč, in le s pomočjo drugih se je rešil živali in prišel na suho.

Poleg teh živali napade Eskimo tudi kita, in sicer ardluka, ki je precej nevarna žival. S svojo močjo, spretnostjo in ogromnimi zobmi lahko zdrobi kajak v hipu, če napade žival sama. Teža se boje celo Eskimi, kar jih pa ne zadržuje, da ne bi ga napadli.

Včasih so se lotili tudi velikega kita, toda le v velikih »ženskih čolnih«, v katere so šle tudi žene in otroci. Hans Egede piše: »Za ta lov so se okrasili ko za svatbo, sicer bi jim kit ušel, ker ne mara umazanih oblek.« Kit je bil harpuniran, toda je pogosto s svojim repom čoln, ali prekucnil, ali pa ga razbil. Možeje so mu celo planili na hrbet, ko so postali sunki šibkejši in so ga bodli s sulicami in umorili. Tak lov je danes postal redek.

Tudi pri lovu manjših živali in rib se po nepredvidnosti lahko zgodi nesreča, da se kajak zvrne. Mnogo že jih je čisto na lepem našlo smrt.

Eskimo ima mnogo poguma in samobvladajoče hladnosti. Nesreča ga le še bolj utrdi v tem. Kaj pravijo Grenlandci sami o svojih doživljajih v njih časopisu »Atnagagdtutit«?

»Nek lovec iz Tormaita je šel februarkega dne leta 1876. na lov proti severu. Ko je došel na svoj navadni lovski prostor, je pogledal tik pred njim tjučenj iz vode; lovec je potegnil svojo puško izza jermenov, da bi ustrelil, pri tem pa se je

puška sprožila sama in krogla mu je prodrla spodnji del telesa. Ko se je zavedel, je šel iz čolna in se vlegel na ledeno ploščo v bližini; tu pa je začelo pihati od severa in val za valom se je podil čezenj in ga oblival, zato je moral stopiti spet v kajak in veslati proti jugu. Treba se je čuditi žilavosti moža, ki je težko pre-pveslal odprto morje in došel do v. Pomisliti je treba, da je veslal po nemanji strani otokov, dosegel zahv, potegnil kajak na suho, dal znamenje; nato pa se je zgrudil na tla, ker ni bil več v stanju, doseči biš, ki so bile oddaljene le malo od brega. Ko so ga pozneje našli in prinesli kajak, jim je bilo nerazumljivo, kako je še živel, ko je izgubil toliko krvi, ki je stala v dnu kajaka. Ko so ga nesli domov, je bil prepričan vsakdo, da ne bo dočkal drugega jutra, pa je živel še tri dni. Nikakega strahu pred smrtjo ni čutil, govoril je samo o tem, da spada k onim, ki so dosegli milost.«

Mnogo podobnega pripovedujejo o tem ljudstvu. S trpljenjem in nevarnostjo je združeno vse njih delo in vendar ga opravljajo z veseljem in ljubeznijo. Če bi imeli Eskimi lastnega zgodovinarja, bi obstala njih zgodovina iz samih podobnih dogodkov. Koliko junaških dejanj je pozabljenih tam gor! Tako je ljudstvo, ki so ga imenovali slabega in strahopetnega, taka so njih dejanja! (Dalje.)

»Krevizacija«.

a Krušne komisije bodo vradovale v petek, dne 4. t. m. od 8. do pol ene ure dopoldne. Izdajale se bodo izkaznice za sladkor.

a Pšenični zdrob za otroke do 3. leta se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: Štev. 1 do 300 dne 7. aprila; štev. 300 do 600 dne 8. aprila; štev. 600 do 900 dne 9. aprila; štev. 900 do 1200 dne 10. aprila; št. 1200 naprej dne 11. aprila. Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, ki stane

3 krone. Stranke naj se strogo drže določenega reda, da ne bode nepotrebne postajanja. Drobiž je pripraviti.

a Prodajalci vžigalic se vabijo, da takoj naznanijo v mestni posvetovalnici ostanek vžigalic.

Zagrebska borza.

LDU Zagreb, 2. aprila. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Denar:	Bilao
Banka za trg., obrt in industrijo	—	435
Banka in hranilnica za Primorje na Sušaku, nove delnice . . .	408	510
Hrvatska eskomptna banka . . .	—	1400
Jadranska banka, nove	—	840
stare	—	914
Hrvatska kreditna banka	—	—
nove	—	840
Narodna banka Zagreb	—	—
Obrtna banka	—	—
Poljedelska banka nove	—	106
Prva hrvatska hranilnica, stare	—	9150
Rečka puška banka,	180	—
Zemaljska banka,	—	700
Eskomptna in men. banka, Brod nove delnice	368	—
Hipotekarna banka, Zagreb	—	—
Narodna banka, brez kupona	—	—
Obrtna banka, zadnja emisija, stare	—	—
Sladkorna tovarna, Osjek	—	2750

Bolečina v prsih naj bi vsakdo hitro odpravil. Skušajta uči, da obolela prsa izgube svojo gubljivost, vsled česar postane dihanje težje in dovajanje kisika v kri počasnoje. Vsemu temu se je lahko izogniti, če se prsa in hrbet vtirajo s Fellerjevim boljšajočim »Elza-Fluid« in v slučaju potrebe tudi krepko masira. — Take masaže s »Elza-fluidom« ne odstranijo samo bolečine, ampak kroženje krvi. Za take masaže pa naj se uporablja le staro preizkušeno sredstvo kot je »Fellerjev Elza-fluid«. 6 dvojnatih ali dva specialni steklenici stane le 19 K. Edino pristen se naroča pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 245 (Hrvatska). Istočasno se pa lahko naroče Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske »Elsa-kroglice«, da so v slučaju prebavnih težkoč, zaprtja itd. takej pri roki. — 6 skatlic stane 9 K 50 h. Oboje domačih zdravil bi ne smelo manjkati v nobeni hiši. — Kogar mučijo kurja očesa, naj si nabavi izboren Elza-izdelek: Fellerjev turistovski obliž za kurja očesa; cena 1 K 50 in 3 K. Omot in poštnina se računata posebej najceneje. Kdor naroči več ob enem, mnogo prihrani. (eb)

Potrži globoke žalosti, vendar vdani v voljo božjo, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni in edini sin, oziroma brat in svak, čast. gospod

Franc Rus

salezijanski bogoslovec in akademik

včeraj 1. aprila po dolgi bolezni, zvest sin in vzoren posnemalec častitljivega mladinojuba Janeza Boska, večkrat previden s tolažili sv. vere in popolnoma pripravljen v 28. letu starosti izdihnil svojo blago dušo.

V petek jutraj ob šestih se opravijo za pokojnega na Rakovniku zaдушna opravila; telesni ostanki se nato slovesno prepeljejo na dolenski kolodvor, od tam pa na domače pokopališče v Ribnico.

Pogreb v Ribnici bo po prihodu jutranjega vlaka ob pol 11. uri dopoldne, od kolodvora na pokopališče v Hrvače.

Ribnica-Nemška vas, dne 2. aprila 1919.

Uršula Rus, mati. Marija Češarek, Ivanka Češarek, Francka, sestra. Alojzij Češarek, Ivan Češarek, svaka. Marija in Lovzek Češarek, nečaka.

NB. Brez posebnega obvestila.

2230

Svatovska koračnica.

Norveški spisal Björnstjerne Björnson.

(Dalje.)

Pri dedu in babici pa je poštalno življenje silno nagio in lepo. Peli so in plešali, igrali so in pripovedovali so si pravljice. In tako je bil čas med doraščanjem sester razdeljen med globoko ljubeznijo do otožnih stariševv tihi sobi in med veselo življenje pri dedu in babici.

Ce deklica od dvanajstih do šestnajstih let sestri v starosti od sedmih do enajstih let podari vse svoje zaupanje, sprejme v plačilo za to udanost. Vendar se deklica radi tega prerano razvije. Mildrid pa je nasprotno sama mnogo pridobila s tem, da je bila prizanesljiva, polna tolažbe, zgovorna in dovzetna; bila je starišem, dedu in babici v tiho veselje.

Dokler ni vstopila Mildrid v petnajsto leto, se ni ničesar več zgodilo; takrat je na naglem umrl stari Knud. Komaj je sedel v sobi in se šalil in že je ležal kakor mrtvec.

Najlepše kar je mogla zanaprej storiti stara mati, je bilo, da je imela pri nogah na otroški pručici Mildrid, kakor ste bili vajeni, ko je bila ta še čisto mala in ko ji je potem Knud ali pripovedoval svatovsko koračnico ali pa jo je žgolel Mildridi. Ob njenih zvokih je videla Astrid vstajati v svojih otroških letih močno, temno glavo; ob njih ji je mogla slediti čez dvor na gorska pobočja, kjer je še kakor pastir pliskal koračnico; ob njih se je peljala ob njegovi strani v cerkev, ob njih je oživela najjasneje njegova živahna, premetena podoba. V Mildridini duši pa je pričel zveneti ta napev na nov način. Ko je tako sedela in ji je pela stara mati naprej, se je vprašala: »Ali ga bodo tudi meni sedaj igrali?«

Od trenutka, ko se je vzbudilo v njej to vprašanje, je stalo vedno večja pred njo; svatovska koračnica je skrivala tiho žarečo srečo v svojih zvokih. Nevestin venec je videla blesteti v njenem solnčnem žarku, ki ji je obljubljal dolgo, svetlo življenje v bodočnost. Šestnajst let — in ona se je vprašala: »Ali se bodem — da, ali se bodem kdaj jaz sama peljala ob njenih zvokih, za menoj oče in mati, mimo ljudske množice, ki se nikoli ne smeje; vesela izstopila, šla mimo Ole Haugenovega cvetočega groba in stopila v žarečem veselju k oltarju, v zadoščenje očetu in materi?«

To je bila prva misel, ki je ni zaupala Bereti. Pozneje jih je bilo še več. Beret, ki je sedaj vstopila v dvanajsto leto, je čutila prav dobro, da je bila zdaj bolj osamljena, ni pa čutila, da je bila polagoma izpodrinjena in je prevzela neka druga njene pravice. To je bila osemnajstletna, že davno zaročena Inga, njena strina na sosednjem dvoru. Če je videla, kako sta šle preko poljan, šepetaje in smeje se, roko v roki, kakor delajo mlade deklice, se je vrgla k tlom in jokala od ljubosumnosti.

Mildrid je šla k nauku za birmo, tam je spoznala deklice, in nekatere od teh so prišle v nedeljo na Tingvold. Mudile so se zunaj na poljih in v babičini sobi. Saj

je bil Tingvold zaprt, a zaželjen kraj za mladino. Prišle pa so tudi zdaj samo takšne tja, ki so bile tihega značaja, kajti ne da se tajiti, da je ležalo nekaj prikritega v Mildridi, kar je privlačilo le posameznike.

Tačas se je med mladino zelo veliko pelo. Kaj takega se ne zgodi slučajno; tedaj so bili svoji časi, svoj čas ima svoje pevce. Med temi pa je bil na skrivnosten način zopet eden iz rodu Haugenov. V narodu, kjer je nekoč, četudi pred mnogimi stoletji, iskal vsak mož in vsaka žena v petju izraza onemu, kar je v njih najjačje živelo in plalo, in so znali sami pesniti, in so dali svojim čuvstvom izraza — tam ne more umetnik nikoli popolnoma izumreti, temveč živi v tem ali onem okraju v svojih pesmih dalje. V tej fari pa se je že od davnih časov vedno mnogo pesnilo in pelo; Ole Haugen se ni bil rodil iz nič in ravno tako ne za nič. Sin njegovega sina je bil, ki je prejel ravno zdaj zopet dar pevca. Ole Haugenov sin je bil toliko mlajši od hčere, ki se je bila priženila na Tingvoldu, da bi mu bila lahko krstna botra. Imel je več otrok, med njima dečka, ki so ga klicali za Janeza, in ta je podedoval talent starega očeta, vendar pravzaprav ne za goslanje, čeravno je igral, temveč bolj za petje starih in za pesnitev novih pesmi. Ni jih bilo ravno veliko, ki bi ga bili sploh kdaj videli. Stvar je bila ta, da je bil njegov stari oče lovec, in sinovi so bili še čisto mali, ko je sedel starček na hribu in učil dečke basati in meriti puške. Nepopisno da je bilo veselje, ko so zaslužili s puškami oni smodnik in droben svinec, kolikor so ga izstreljali. Dalje ž njimi ni prišel. Mati je umrla kmalu za njim in takrat so si morali pomagati otroci sami, kar so tudi storili. Dečki so šli na lov, deklice pa so gospodinje v mali koči ob vznožju hriba. Nekaj posebnega je bilo, če so se pokazali kdaj izjemoma v dolini; pa to se ni velikokrat zgodilo, kajti pozimi so bili poti, ki so vodili od njih navzdol, slabe in omejili so se na občevanje s faro, če so morali v dolino, da prodajo ali pa razpošljejo divjačino; poleti pa so se klatili s potniki po gorovju. Izmed vseh domov v fari je bilo njihov najvišji in znan vsled čistega gorskega zraka, ki more ozdraviti na prsih in na živcih bolne boljše, ko katerokoli zdravilo; zato sta imela vsako leto polno hišo ljudi iz mesta in inozemstva. Prizidala sta več sob, pa vse so bile polne. Od ubogih, da siromašnih ljudi se je povzpela ta družina bratov in sester do blagostanja. Občevanje z vsemi tujci jim je podalo nek poseben značaj; celo nekaj od tujih jezikov so razumeli. Pred leti je odkupil Janez dvor od bratov in sester, tako da se je vodilo zdaj vse v njegovem imenu; bil je tačas osemindvajset let star. Pri sorodnikih na Tingvoldu še ni bil nihče od njih prestopil praga. Endrid in Randi Tingvold si gotovo tega nista razjasnila, vendar nič manj nista mo-

gla prenašati, da se je imenovalo ime od tam, odkjer sta slišala svatovsko koračnico. Ubogi oče otrok je to slučajno zvedel in Janez je zato bratom in sestram prepovedal, da bi se mudili tam. Vendar tingvoldske deklice, ki so imele veselje do petja, so nepopisno hrepenele po njem in so se sramovale, da so jim stariši prepovedali občevati z družino. V novem dekliškem krogu na Tingvoldu je bilo več povpraševanja po Janezu Haugenu in njegovih sestrah in bratih in se je o njih več govorilo, ko o čem drugem.

V tem lepem, petja polnem času je bila birmana Mildrid, stara nekako sedemnajst let. Malo časa prej je bilo vse tiho, malo časa pozneje istotako. Vendar spomlad ali tembolj poleti je hotela, kakor vse deklice, ki so že birmane, iti s kravami na planino. Nepopisno se je tega veselila. Njena zaročena prijateljica naj bi šla na sosedno planino.

Beret naj bi jo spremljala tja gori in Mildridino koprnenje je prevzelo tudi njo. Ko pa ste prišli na planino, kjer so se Beretine misli ukvarjale samo z novim, je mučil Mildrido isti nemir. Neumorno se je pečala z živino in z mlekarstvom — a dolgega časa, ki ji je še ostajal, ni mogla pregnati tako, da bi bila zadovoljna. Ure in ure se je mudila pri Ingi, ki ji je morala pripovedovati o svojem ljubljencu; dneve in dneve pa potem zopet ni hotela iti k njej. Če je prišla Inga k njej, je bila vesela in srčkana, kakor da obžaluje svojo nezvestobo — potem pa se je je tudi kmalu naveličala. Z Beret je le redkokdaj govorila, in večkrat, če je govorila Beret ž njo, ni dobila drugega odgovora ko da in ne. Mildrid je čutila, da nekaj ni prav, a pri najboljši volji ni mogla tega zopet popraviti.

Nekoga dne je sedela v bližini travnega pašnika. Nekaj koz je zapazilo priliko, da se odstranijo od drobnjadi, in te je morala zdaj pasti. Bilo je predpoldne nekega toplega dne, sedela je spodaj v senci z grmovjem in lesom porastlega slemena; jopico je bila slekla in vzela pletenje v roke. Pričakovala je Inge. Zasmelo je za njo — »zdaj prihaja«, je mislila in se okrenila.

Šum pa je postajal večji, ko bi ga mogla povzročiti po njenem mnenju Inga, grmovje se je lomilo in drobilo — Mildrid je prebledela in skočila pokoncu — zagledala je pod njim nekaj kosmatega in dvoje iskričih se oči: to mora biti medvedova glava! Hotela je zakričati, a ni mogla do glasu; hotela je odskočiti, a se ni mogla ganiti. Tu pa se je postavilo čisto pokoncu — bil je velik, širokoplečen mož s kučmo in s puško v roki. Obstal je kakor vkoreninjen sredi v hosti in jo je gledal. Bistro oko, ki pa je dobilo takoj drugačen izraz; prestopal je par korakov, skok, in potem je stal na travniku poleg nje. Na nogi se je je nekaj dotaknilo; ona je nalahno zavpila: bil je njegov pes, ki ga še do takrat ni bila opazila.

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Centič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.